самостійно конструює STEM-кейс. Якісно сформована екосистема підтримки, сформована закладом ППО (наприклад, через віртуальні методичні кабінети або цифрові хаби академії), дозволяє вчителю-архітектору ефективно балансувати між загальнолюдськими цінностями (Universal Human Values) та високотехнологічними інструментами (High-tech tools), перетворюючи технологічні виклики на можливості для розвитку людського капіталу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Актуальні проблеми природничих наук та їх викладання в закладах освіти: *збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Рівне, 14-15 травня 2025 року) / за заг. ред. Н. Б. Грицай; Рівненський державний гуманітарний університет. Рівне: Ю. Кукса, 2025. 225 с. URL: https://pnmn.rshu.edu.ua/sites/default/files/download/books/aktualni_problemy_pn.pdf#page=108.
2. Алєксєєва С. Індивідуальна освітня траєкторія: від побудови – до реалізації. *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент*: зб. наук. пр. (Серія: Педагогічні науки). Київ: «Вид-во Людмила», 2021. Вип. 17. С. 74-82 URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/730035.
3. Гончарова Н. А. Формування STEM-компетентностей в учасників освітнього процесу: Цифрова компетентність вчителя. URL: https://share.google/wsLRX6IlO4rRAtbuV.
4. Лукичова Н. С. Роль цифрової дидактики у формуванні STEM-компетентності педагогів в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Науково-методичні засади створення інноваційної моделі STEM-освіти*: зб. наук. пр. за матеріалами IX Всеукр. наук.-практ. конф. (29–30 жовт. 2025 р.). Дніпро: ЛІРА, 2025. Ч. 1. С. 69–71
5. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity.
6. Розробка методу RAG для надання інформаційної підтримки користувачам. ResearchGate. URL: https://www.researchgate.net/publication/401607922_ROZROBKA_METODU_RAG_DLA_NADANNA_INFORMACIJNOI_PIDTRIMKI_KORISTUVACAM.
7. Роль цифрових технологій у розвитку екосистеми STEM-освіти / Л. М. Гриневич, Н. В. Морзе, В. П. Вембер, М. А. Бойко. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Т. 83, № 3. С. 1–25. URL: https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4461.
8. Штучний інтелект – асистент сучасного вчителя: навч. посіб. / С. Доценко, В. Ворожбіт-Горбанюк, Т. Собченко, М. Корнієнко. Харків: Вид-во «Ранок», 2025. 176 с.

Лунченко Н. В.*

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ТА ЦИФРОВІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Повномасштабна війна, тривале соціальне напруження та зростання рівня стресу в суспільстві суттєво змінюють запити до системи освіти й психологічної служби зокрема. Відбувається перехід від ситуативного реагування до необхідності побудови

* *© Лунченко Н. В.*

цілісної системи психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу.

Ефективність діяльності фахівців психологічної служби в системі освіти безпосередньо залежить від наявності цілісної та якісної науково-методичної основи. У сучасних умовах вона має забезпечувати не епізодичність, а системність і результативність психологічної допомоги. Це передбачає використання доказових практик, сучасних і адаптованих до українського контексту методичних інструментів, а також функціонування єдиної методологічної рамки, що поєднує профілактику, втручання та відновлення. Важливим компонентом є безперервний професійний супровід фахівців і забезпечення рівного доступу до якісних ресурсів незалежно від регіону. Упровадження науково обґрунтованих моделей психосоціальної підтримки та застосування стандартизованих інструментів оцінки психоемоційного стану дозволяє підвищити ефективність роботи психологічної служби. Таким чином, саме науково-методичне забезпечення виступає фундаментом професійної діяльності, що забезпечує її цілісність, доказовість та відповідність сучасним викликам.

Цифрова трансформація є одним із ключових напрямів модернізації психологічної служби в умовах зміненої освітньої та соціальної реальності. Вона зумовлена поширенням дистанційних форматів навчання, мобільністю населення та зростанням ролі цифрового середовища в житті дітей і молоді. Використання цифрових інструментів відкриває нові можливості для забезпечення доступності психологічної допомоги, зокрема через онлайн-консультування, дистанційний супровід, застосування цифрових платформ для ведення документації та аналізу звернень, а також використання мобільних додатків для саморегуляції й моніторингу емоційного стану. Важливим інструментом є також проведення онлайн-опитувань і скринінгів, що дозволяють оперативно отримувати зворотний зв'язок, а також використання соціальних мереж для психологічної просвіти.

Водночас цифровізація діяльності психологічної служби супроводжується низкою ризиків, серед яких порушення конфіденційності, зниження якості емоційного контакту, цифрова нерівність та професійне перевантаження фахівців. Ефективна цифрова трансформація потребує комплексного підходу, що включає підготовку кадрів, розроблення методичних рекомендацій, створення безпечної технічної інфраструктури та нормативно-правове врегулювання дистанційної діяльності практичних психологів і соціальних педагогів.

У сучасних умовах особливої ваги набуває роль наукової спільноти у забезпеченні розвитку психологічної служби. Її діяльність має бути тісно пов'язана з практичними потребами фахівців і спрямована на створення прикладних, ефективних

рішень. Зокрема, важливим є проведення досліджень ефективності психологічних інтервенцій у закладах освіти, адаптація міжнародних методик до українського соціокультурного та воєнного контексту, а також розроблення рекомендацій, що враховують як актуальні виклики, так і перспективи післявоєнного відновлення. Науковці також мають створювати нові моделі діяльності психологічної служби, які відповідають умовам змішаного та дистанційного навчання, роботі з внутрішньо переміщеними особами та учнями, які перебувають за кордоном. Важливо, щоб науковий дискурс забезпечував не лише теоретичне осмислення процесів, але й пропонував практичні інструменти їх реалізації. Таким чином, інтеграція науки і практики є ключовою умовою формування ефективної, адаптивної та стійкої системи психологічної підтримки в освіті.

У сучасних умовах психологічна служба в системі освіти поступово трансформується з допоміжного елементу в стратегічно важливу складову освітньої політики. Її розвиток має ґрунтуватися на цілісному баченні, системності змін та державній підтримці, що забезпечує узгодженість дій на всіх рівнях – від національного до рівня закладу освіти. Важливим кроком у цьому напрямі стало розроблення Концепції реформування психологічної служби до 2030 року, яка визначає ключові напрями модернізації, враховуючи сучасні виклики, зокрема воєнний та післявоєнний контекст [2]. Серед стратегічних орієнтирів – посилення міжсекторальної взаємодії, інтеграція психосоціальної підтримки в освітній процес, створення ефективних координаційних механізмів на регіональному рівні, а також забезпечення науково-методичного супроводу діяльності фахівців. У цьому контексті психологічна служба розглядається як ключовий інструмент забезпечення психічного здоров’я учасників освітнього процесу, що потребує не лише професійного розвитку кадрів, а й інституційного зміцнення.

Реалізація стратегічних орієнтирів розвитку психологічної служби передбачає їх конкретизацію на рівні закладу освіти через впровадження системних підходів до організації психосоціальної підтримки. Одним із ключових напрямів є створення команд психосоціального супроводу, які забезпечують міждисциплінарну взаємодію та комплексний підхід до вирішення запитів учасників освітнього процесу [3]. Важливим є також розроблення та впровадження протоколів реагування на кризові ситуації, що дозволяє підвищити готовність закладу до роботи в умовах невизначеності та ризиків. Значну роль відіграє інтеграція програм розвитку соціально-емоційних компетентностей учнів у освітній процес, що сприяє формуванню їхньої стійкості та адаптивності. Не менш важливим є підвищення готовності педагогічних працівників до роботи в емоційно насиченому середовищі

шляхом проведення навчань, тренінгів і супервізій. Таким чином, практичні імплікації спрямовані на створення в закладі освіти безпечного, підтримувального середовища, у якому психологічна допомога є системною, доступною та ефективною [1].

Сучасні виклики вимагають системного перезавантаження психологічної служби на основі науковості, доказовості та цифрової інтеграції. Психологічна допомога має стати невід'ємною складовою освітнього середовища. Консолідація зусиль науковців, практиків і управлінців є ключовою умовою забезпечення доступної, якісної та ефективної підтримки психічного здоров'я в освіті.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Методики психологічного супроводу педагогічних працівників зі створення безпечного освітнього середовища у закладі освіти в умовах війни / за наук. ред. Н. В. Лунченко; авт. кол.: В. В. Байдик, Ю. П. Гопкало, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, М. В. Саврасов. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2025. 157 с.
2. Панок В. Г. Концепція реформування психологічної служби у системі освіти України на період до 2030. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. 5(2). 1–10. https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5204.
3. Inter-Agency Standing Committee. IASC Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings. Geneva: IASC, 2007. 205 p.

Луценко Ю. А.*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПЕДАГОГІВ НУШ: ВИКЛИКИ ТА ІНСТРУМЕНТИ РЕАГУВАННЯ

Початок пілотування реформи «Нова українська школа» (НУШ) було розпочато в 2017-2018 роках і стосувалося виключно початкової школи. На сайті Міністерства освіти і науки України зустрічається визначення, що Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті. НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятися висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Батькам теж подобається відвідувати цю школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння [4]. На рівні впровадження реформи основна увага скеровується на тих, хто отримує освітні послуги – дітей та батьків. Водночас учитель має розширити асортимент впровадження інноваційних форм, методів, інструментів роботи з дітьми та батьками, володіти комп'ютерною грамотністю, вміти використовувати технології

* © ***Луценко Ю. А.***